

Nr 519.

Av herr **Gustafson** i Dädesjö **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 265, med förslag till brandlag och brandstadga m. m.*

I det förslag till ny brandlag och brandstadga, som innefattas i Kungl. Maj:ts proposition nr 265 till årets riksdag, synas nu gällande grunder för ersättning vid deltagande i släckning av skogseld icke ha blivit föremål för översyn, vare sig av brandförsvarsutredningen eller av Kungl. Maj:t.

De ersättningsbestämmelser som nu tillämpas återfinnas i en kungl. kungörelse och utgå dels för uppkomna skador på kläder och redskap m. m. och för under släckningsarbetet ådragna kroppsskador, dels ock för deltagande i själva släckningsarbetet för tid utöver de första åtta timmarna. Denna sistnämnda ersättning må ej utgöra högre belopp än i orten gällande grovarbetarlön. Har någon genom deltagande i släckningsarbete gått miste om arbetsförtjänst, varav han och hans familj varit i trängande behov eller arbetet varit särskilt betungande, skall skälighetsgraden prövas och hänsyn jämväl tagas till vederbörandes ekonomiska förhållanden.

Förslag till ersättning skall avgivas av brandfogden till länsstyrelsen, som prövar förslaget och fastställer ersättningens storlek. Klagan över länsstyrelsens beslut må ej föras.

Denna av Konungen meddelade bestämmelse för ersättnings utgående vid deltagande i släckning av skogseld har ofta i tillämpningen visat sig medföra avsevärda orättvisor. Då det uppenbart måste betraktas som en allmän medborgarplikt att på order deltaga i släckningsarbete, kunna inga invändningar göras mot att sådant deltagande i allmänhet påfordras. Allvarliga erinringar kunna emellertid resas däremot, att de som deltaga i släckningsarbete icke erhålla ersättning, för full tid, vilket givetvis måste innebära en stor orättvisa, när inkallelser mycket ojämt drabba befolkningen i olika trakter i landet.

Uppgörandet av förslag till ersättning för tiden utöver åtta timmar vållar emellertid brandfogdarna stora svårigheter, och beräkningsgrunderna bliva ofta mycket varierande och ge rum för starkt subjektiva bedömanden. Det torde icke vara ovanligt att ersättningarna mycket starkt variera beroende på vederbörandes arbetsinkomst, som ju ofta kan vara bestämd av tillfälligheter. Sålunda kan t. ex. en jordbrukare få nöja sig med en lägsta ersättning enligt grovarbetarnormen, medan sonen till honom, som har ackordsarbete vid en torvmosse eller annan hög säsongbetonad inkomst, kan tillerkännas två à tre gånger så hög ersättning. Bestämmelserna ha, enligt vad som erfarits, också

tolkats så att arbetslös, som uppstår fattigvårds- eller arbetslöshetsunderstöd, icke anses berättigad till någon ersättning alls.

I de trakter, där täta inkallelser för släckningsarbete måste företagas, ha dessa ojämna och godtyckliga ersättningar vållat mycken irritation och även berett brandfogdarna avsevärda obehag. En menlig inverkan på den nödvändiga hörsamheten och disciplinen hos släckningsmanskaper har i följd härav på flera håll kunnat konstateras. Det torde vara angeläget att avlägsna dessa onödiga irritationsanledningar.

Vi anse att deltagande i släckning av skogseld bör betraktas som en allmän medborgarplikt, men att bestämmelsen om att detta deltagande skall för viss tid ske utan ersättning bör utgå.

Dessa synpunkter kommo också till uttryck i jordbruksutskottets utlåtande nr 32 i anledning av väckt motion II: 79 vid årets riksdag. Utskottet anför:

»Av de i skogsstyrelsens utlåtande omnämnda yttrandena från länsstyrelserna framgår, att de nu gällande av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelserna om ersättning till personer, som deltaga i släckning av skogseld, giva rum för olika tolkningar och att desamma inom vissa län tillämpas på ett sådant sätt, att de utdömda ersättningarna stundom framstå såsom orättvisa och obilliga för de i släckningsarbetet deltagande. Med fog synes även kunna sättas i fråga, huruvida icke den nu föreskrivna skyldigheten att utan ersättning i åtta timmar deltaga i dylikt släckningsarbete icke huvudsakligen drabbar en så liten samhällsgrupp — bestående av skogsarbetare och andra i de delar av landet, där täta inkallelser till dylikt arbete förekomma — att den knappast kan betecknas såsom allmänt medborgerlig. Starka skäl tala därför enligt utskottets uppfattning för en allmän översyn av omförmälda bestämmelser såväl i avseende å ersättningarnas rättvisa avvägning som beträffande skäligheten av den föreskrivna ersättningsfria tiden.»

Utskottet framhöll att såväl nämnda som andra frågor rörande skogsbrandväsendet beröras i brandförsvarsutredningens den 7 mars 1942 avgivna betänkande med förslag till brandlag och brandstadga m. m. och utgick från att de av utskottet nu berörda synpunkterna komme att beaktas vid den prövning som kommer att underkastas detta förslag av Kungl. Maj:t.

Med anledning av vad vi sålunda anfört hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 265 med förslag till brandlag och brandstadga m. m. måtte uttala sin anslutning till ovan anförda synpunkter, såsom riktlinjer vid utarbetande av nödiga tillämpningsföreskrifter.

Stockholm den 17 maj 1944.

Hjalmar Gustafson,
Dädesjö.

Fritz Persson,
Växjö.

Gust. Rosander.